

Лимаренко Н.П. ¹, <https://orcid.org/0009-0009-6693-3683>

Ермолова В. М. ², <https://orcid.org/0000-0002-6073-0449>

ОБІЗНАНІСТЬ ВИХОВАНЦІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ З ПИТАНЬ ОЛІМПІЙСЬКОГО СПОРТУ ТА ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР

¹ Київ Навчально-науковий олімпійський інститут
Національного університету фізичного виховання і спорту
України

² Київ Олімпійська академія України

Annotation. The article is devoted to the analysis of the questionnaire survey of senior preschoolers of preschool education institutions on issues related to the Olympic movement and the Olympic Games.

Keywords: preschool education, preschooler, Olympic Games, sports, Olympic education.

Актуальність теми дослідження. З 1 січня 2025 року вступає в силу Закон України «Про дошкільну освіту», прийнятий Верховною Радою України 6 червня 2024 року. Відповідно до статті 5 Закону основними засадами державної політики та принципами освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти є: «дитиноцентризм та особистісно орієнтований підхід до розвитку дитини відповідно до її індивідуальних особливостей, потреб, інтересів, здібностей, обдарувань та свободи вибору; академічна свобода педагогічних працівників; пріоритет сімейного виховання дитини, педагогічне партнерство сім'ї та закладу дошкільної освіти; створення безпечного та здорового освітнього середовища; обов'язковість здобуття дошкільної освіти дітьми старшого дошкільного віку відповідно до державного стандарту» та інше [2].

Також у пункті 4 статті 15 Законі зазначено, що «Освітній процес має ґрунтуватися на культурних цінностях Українського народу, інших цінностях і принципах, визначених цим Законом і Законом України «Про освіту», та спрямовуватися на формування у вихованців суспільних цінностей, зокрема

правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, милосердя, толерантності, поваги до честі та гідності людини і результатів її праці, здорового способу життя та екологічної поведінки, цінностей постійного пізнання і розвитку» [2].

Відповідно до статті 16 пункту 6 Закону кожен заклад дошкільної освіти має право «використовувати в освітньому процесі одну або декілька парціальних програм, що реалізуються на одному або двох базових етапах дошкільної освіти та/або для окремих вікових груп вихованців, зокрема для дітей старшого дошкільного віку, різних груп вихованців тощо» [2]. Саме цей пункт дає право інтегрувати в освітній процес закладу дошкільної освіти, поряд з іншими, програму олімпійської освіти, з метою «заохочувати й підтримувати ініціативи, що об'єднують спорт з культурою та освітою» [6, с. 12].

Мета дослідження – виявити рівень обізнаності вихованців закладів дошкільної освіти з питань олімпійського спорту та Олімпійських ігор.

Методи дослідження. Опитування вихованців закладів дошкільної освіти, синтез та узагальнення.

Результати досліджень. Олімпійський рух важлива частина історії і культури людства. Олімпійська освіта, що розкриває різні аспекти цієї частини, вводить дитину у світ загальнолюдських та олімпійських цінностей й органічно пов'язує їх із цінностями самої дитини.

Розглядаючи освітній процес дітей старшого дошкільного віку як простір для інтеграції олімпійської освіти, нами були поставлені завдання визначити адекватні форми і методи цієї інтеграції. Тому нам було необхідно дізнатися про рівень обізнаності вихованців закладів дошкільної освіти з питань олімпійського спорту та Олімпійських ігор.

В опитуванні дітей старшого дошкільного віку взяли участь 323 вихованці з закладів дошкільної освіти м. Чернівці (72 дитини), м. Полтава (69 дітей), м. Дніпро (22 дитини) та м. Київ (160 дітей).

Аналіз анкетування констатує, що 79,59 % дітей чули і мають уявлення про Олімпійські ігри. Треба зазначити, що всі опитані дошкільнята (100 %) чули про найбільше спортивне свято кожного чотириріччя.

Нас цікавили відповіді дітей на запитання «Чи дивився ти по телевізору змагання Олімпійських ігор?». Більша частина дітей

– 63,16 % – дали позитивну відповідь, 36,84 % – негативну. Нам вдалося визначити роль членів родини у долученні дошкільнят до перегляду спортивних телетрансляцій. Виявилося, що разом із татом дивилися трансляції з Олімпійських ігор 49,85 % дошкільників, разом із мамою – 22,29 % дітей, разом з бабусею або дідусем – 18,27 % дошкільників, із старшими братами або сестрами – 10,22 % опитаних.

Дітям було запропоновано розглянути символ Олімпійських ігор – п'ять переплетених кілець і дати відповідь на запитання «Чи бачив ти цю емблему?». Нами було виявлено, що 82,35 % дітей дали позитивну відповідь, 17,65 % – негативну.

У процесі дослідження нас цікавили асоціації дошкільників, які виникають у них, дивлячись на малюнок із зображенням олімпійського символу. Треба відзначити, що для 16,41 % дітей зображення олімпійського символу являє собою просто малюнок, 77,71 % дошкільників вбачають у цьому зображенні олімпійський символ, для 5,88 % – це зображення є емблемою, що міститься на автомобілях.

Аналіз анкетування дозволив виявити знання дошкільників щодо нагород, які отримують переможці і призери Олімпійських ігор. Так, 91,64 % дошкільників указали, що нагородами на Олімпійських іграх є медалі, 4,95 % дітей вважають, що переможців нагороджують цукерками, а 3,41 % вихованців – книгами.

Нам цікаво було дізнатися, чи знайомі дошкільники з видами спорту, чи відрізняють вони зимові від літніх видів спорту? З цією метою дітям було запропоновано зображення дев'яти спортсменів і пропоновано обвести кружечками спортсменів, що представляють зимові види спорту. Аналіз опитування дозволив виявити, що правильні відповіді надали 97,21 % дітей, 2,79 % дошкільників не змогли правильно відмітити представників зимових видів спорту.

Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» звертає увагу на необхідність забезпечення адекватної рухової активності для населення України, у тому числі для дітей дошкільного віку [4]. У методичних рекомендаціях «Фізичний розвиток дітей в умовах дошкільного навчального закладу» зазначається, що «у межах активного рухового режиму щоденний обсяг рухової активності для старших дошкільників становить 4-5 годин» [3]. У зв'язку з

чим нам було цікаво дізнатися про зайнятість дітей у спортивних секціях.

Аналіз опитування дошкільників дозволив визначити, що 60,6 % дітей займаються різними видами спорту. Найменша кількість дошкільників, що відвідують спортивні секції, спостерігається у м. Дніпро – 36,36 %. Наші спілкування з батьками та вихователями підтвердили гіпотезу про низький рівень охоплення дошкільників заняттями спортом – складні небезпечні умови, в яких перебуває місто Дніпро під час російської агресії.

Опитування дошкільників дало змогу встановити, що 78,95 % вихованців закладів дошкільної освіти мріють стати у майбутньому олімпійськими чемпіонами. Більшість із «мрійників» проживають у Чернівцях (91,68 %).

У результаті дослідження було виявлено, що 91,02 % опитаних дітей старшого дошкільного віку мають бажання отримати більше інформації про Олімпійські ігри.

Висновки. Результати анкетування старших дошкільників свідчать про недостатні їх знання про олімпійський спорт та Олімпійські ігри. Інтеграція олімпійської освіти, в основі якої лежить «формування особистості, яка у своїх діях і думках керується загальнолюдськими гуманістичними нормами поведінки, що передбачаються ідеями олімпізму та принципами Олімпійської хартії, є складовою цілісного освітнього процесу» [1, с. 130] і може сприяти більш ефективному вирішенню освітніх завдань, передбачених Законом України «Про дошкільну освіту» та програмою «Я у світі» [5] для закладів дошкільної освіти.

Список літератури.

1. Єрмолова В. М. Теоретико-методичні засади інтеграції олімпійської освіти в навчально-виховний процес школярів : дис. ... канд. фіз. виховання і спорту: 24.00.01 / В. М. Єрмолова. – К., 2010. – 187 с.
2. Закон України «Про дошкільну освіту» {Із змінами, внесеними згідно із Законом № 4059-IX від 19.11.2024} від 6 червня 2024 року № 3788-IX.
3. Лист МОН України від 16.08.2010 № 1/9-563.
4. Указ Президента України № 42/2016 «Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність - здоровий спосіб життя — здорова нація».

5. Я у світі. Програма розвитку дитини від народження до шести років / О.П. Аксьонова, А.М. Аніщук, Л.В. Артемова [та ін.]; наук. кер. О. Л. Кононенко. – Київ : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2019. – 488 с.

6. Olympic Charter : In force as from 15 October 2023/ International Olympic Committee. URL: <https://library.olympics.com/Default/doc/SYRACUSE/3154785/olympic-charter-in-force-as-from-15-october-2023-international-olympic-committee>. (date of access: 03.01.2025).

**Лясота З.Б.¹,
Грабик Н.М.¹, <https://orcid.org/0000-0002-8882-9782>
Негрієнко А.О.²**

ЗМІСТ ДІЯЛЬНОСТІ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДСЬКОГО ДИТЯЧОГО РУХУ «ШКОЛА БЕЗПЕКИ»

¹Тернопільський національний педагогічний університет ім.
В. Гнатюка

²Всеукраїнський громадський дитячий рух
«Школа безпеки»

Annotation. *The All-Ukrainian Public Children's Movement «School of Safety» is a non-governmental organization that promotes the level of knowledge and skills of children and youth in the field of civil protection, life safety and healthy lifestyle. The main areas of activity are educational and awareness-raising work, physical activity, psychological support, volunteering and popularization of the rescue profession. The organization has a wide network of branches in the regions of Ukraine, conducts various program activities, seminars, competitions and participates in international events. In cooperation with state and international partners, the organization promotes the formation of a responsible young generation capable of acting in emergencies and actively participating in the security culture of society.*

Keywords: *all-Ukrainian movement «School of Safety», life safety, civil protection, healthy lifestyle, children's self-government, prevention, volunteering, rescuers, emergencies.*

Актуальність. Збереження здоров'я учнівської молоді є